

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-659/20 – 1

Predmet C-659/20

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

4. prosinca 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Nejvyšší správní soud (Češka Republika)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

25. studenoga 2020.

Tužitelj:

ET

Tuženik:

Ministerstvo životního prostředí

RJEŠENJE

Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud, Češka Republika) [...] u predmetu tužitelja: **ET**, s boravištem u [...] Hradec Králové, [...] protiv tuženika **Ministerstvo životního prostředí** (Ministarstvo okoliša, Češka Republika), sa sjedištem u [...] Prag 10, u pogledu tužbe protiv tuženikove odluke od 7. studenoga 2016., broj predmeta 1329/550/16-Ba, [...] u postupku povodom tužiteljeve žalbe u kasacijskom postupku protiv presude Krajskog suda v Hradci Králové (Okružni sud u Hradec Králové, Češka Republika) od 30. svibnja 2018., broj predmeta 30 A 37/2017-35,

odlučio je:

I. Sudu Europske unije **uputiti** sljedeća prethodna pitanja:

- 1.** **Uključuje li „rasplodni fond” u smislu Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 od 4. svibnja 2006. o utvrđivanju detaljnih pravila o**

provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 o zaštiti divlje faune i flore uređenjem trgovine njima primjerke koji su roditelji primjeraka koje je uzgojio određeni uzgajivač iako on nikada nije bio njihov vlasnik ni posjednik?

2. Ako se na prvo pitanje odgovori da roditeljski primjerci nisu uključeni u rasplodni fond, jesu li nadležna tijela prilikom ispitivanja toga je li ispunjen uvjet iz članka 54. točke 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 o uspostavljanju fonda u skladu sa zakonskim odredbama uz istodobno održavanje fonda na način koji ne šteti opstanku primjeraka u divljini ovlaštena provjeravati podrijetlo tih roditeljskih primjeraka i na temelju toga ocijeniti je li rasplodni fond uspostavljen u skladu s pravilima utvrđenima u članku 54. točki 2. te uredbe?
3. Mogu li se prilikom ispitivanja toga je li ispunjen uvjet iz članka 54. točke 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 o uspostavljanju fonda u skladu sa zakonskim odredbama uz istodobno održavanje fonda na način koji ne šteti opstanku primjeraka u divljini u obzir uzeti druge okolnosti predmeta (osobito dobra vjera prilikom preuzimanja primjeraka i legitimno očekivanje da će moći trgovati njihovim eventualnim potomstvom, a eventualno i manje restriktivne zakonske odredbe koje su bile na snazi u Češkoj Republici prije njezina pristupanja Europskoj uniji)?

[...]

[orig. str. 2.] **Obrazloženje:**

I. Predmet postupka

1. Tužitelj je uzgajivač papiga. U okviru te djelatnosti tužitelj je 21. siječnja 2015. podnio zahtjev za odobrenje izuzeća od zabrane trgovine za pet primjeraka papiga Hijacintna ara (*Anodorhynchus hyacinthius*) rođenih 2014. u tužiteljevu uzgoju. Upravno tijelo odbilo je tužiteljev zahtjev na temelju stajališta znanstvenog tijela.

2. U okviru postupka za odobrenje izuzeća upravno i znanstveno tijelo utvrdili su sljedeće u pogledu podrijetla papiga na koje se odnosi tužiteljev zahtjev. Djeda i baka tih papiga u Češku Republiku uvezla je osoba FU u lipnju 1993. u neuobičajenim okolnostima. Državljanin Urugvaja dovezao je te i druge papige u Bratislavu odakle je s osobom FU autom putovao u Češku Republiku. Na granici su automobil neočekivano zaustavili carinici, a zatim su djed i baka oduzeti osobi FU na temelju upravne odluke. Međutim, tu upravnu odluku poništio je 1996. Vrchní soud v Praze (Vrhovni sud u Pragu, Češka Republika). Zatim je upravno tijelo prekinulo postupak i predalo papige osobi FU. Djed i baka kasnije su posuđeni osobi GV koja je iz njih 2000. uzgojila roditeljski par – riječ je o braći i

sestrama iz jednog legla (djed i baka su nakon uzgoja mladunaca vraćeni osobi FU koja ih je zatim predala u zoološki vrt u Zlínu). Tužitelj je roditeljski par nabavio od osobe GV (u upravnom spisu nije utvrđen građanskopravni temelj nabave, ali valjanost prijenosa prava vlasništva ni na koji način nije osporavana).

3. Znanstveno tijelo utvrdilo je da tužiteljeva nabava papiga 2000. predstavlja uspostavljanje rasplodnog fonda i ispitalo je li na taj način došlo do povrede osobito članka 54. stavka 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 o utvrđivanju detaljnih pravila o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 o zaštiti divlje faune i flore uređenjem trgovine njima prema kojem rasplodni fond mora biti „*uspostavljen u skladu sa zakonskim odredbama koje su se na njega odnosile u vrijeme nabave i na način koji ne šteti opstanku predmetne vrste u divljini*”. Prilikom ispitivanja jesu li ispunjeni ti uvjeti znanstveno tijelo utvrdilo je da nije uvjereno u uspostavu fonda u skladu sa zakonskim odredbama i stoga nije pristalo na odobrenje izuzeća, s obzirom na to da registracijske potvrde primjeraka koji su djed i baka iz 1998. sadržavaju niz nepravilnosti, osobito to da 1996., koja je navedena kao godina nabave [primjeraka], ne odgovara oznaci navedenoj na registracijskim potvrdama jer se ta oznaka dodjeljivala samo primjercima nabavljenima prije 1992., a osim toga, potvrde ne sadržavaju nikakve informacije o podrijetlu primjeraka. Znanstveno tijelo dodalo je da se već u nekoliko drugih slučajeva usprotivilo odobrenju izuzeća za potomke istog djeda i bake.

4. Upravno tijelo svoju je odluku temeljilo na prethodno navedenom stajalištu znanstvenog tijela i nije odobrilo izuzeće. Tužitelj je podnio žalbu protiv te odluke. Navodi osobito da je utvrđena nepravilna definicija rasplodnog fonda. Smatra da se rasplodni fond sastoji isključivo od roditeljskog para i potomstva, te da stoga upravno tijelo uopće nije trebalo ispitivati podrijetlo djeda i bake. Upravno tijelo nadležno za žalbe (koje je u skladu s nacionalnim propisima tuženik) nije se složilo s tom argumentacijom. Utvrdilo je da je prilikom ocjenjivanja načina na koji je uspostavljen rasplodni fond ključan način na koji je nabavljen prvi par koji se razmnožava. Tužitelj nikada nije dokazao njegovo podrijetlo, tako da se nije moglo odobriti izuzeće.

5. Nadalje, tužitelj je protiv tuženikove odluke podnio tužbu Krajskom sudu v Hradci Králové (Okružni sud u Hradec Králové).

6. Krajský soud (Okružni sud) odbio je tužbu. Prije svega, utvrdio je da je trgovina papigama vrste *Anodorhynchus* zabranjena i može se dopustiti samo u iznimnim slučajevima. Uvjeti odobravanja izuzeća [od zabrane trgovine] utvrđeni su u članku 54. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006. Ti uvjeti moraju se **[orig. str. 3.]** kumulativno ispuniti i podnositelj zahtjeva mora uvjeriti upravno tijelo da su ti uvjeti ispunjeni, tako da se sa sigurnošću mora utvrditi pravno i činjenično stanje. U ovom je predmetu sporno je li ispunjen uvjet iz članka 54. točke 2. te uredbe prema kojem podnositelj zahtjeva mora dokazati da je 1. rasplodni fond uspostavljen u skladu sa zakonskim odredbama koje su se na njega odnosile u vrijeme nabave i 2. [...] na način koji ne šteti opstanku predmetne vrste u divljini. Sud smatra da tužitelj nije ispunio nijedan od ta dva djelomična uvjeta jer su,

prema opsežnim utvrđenjima upravnog tijela, djed i baka uvezeni u Češku Republiku u lipnju 1993. u potpuno neuobičajenim okolnostima. U to je vrijeme u Češkoj Republici već bila na snazi Konvencija CITES (Češka i Slovačka Federativna Republika pristupila joj je 18. svibnja 1992.) koja je od 1. lipnja 1992. u nacionalno pravo prenesena Zákonom č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (Zakon br. 114/1992 o zaštiti prirode i krajobraza), a od 1. travnja 1997. Zákonom č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhu (Zakon br. 16/1997 o uvjetima uvoza i izvoza ugroženih vrsta). Na temelju odredbi kojima se uvodi Konvencija CITES ispitivanje podrijetla rasplodnog fonda stoga je dopušteno do para koji su djed i baka. Stoga se rasplodni fond u smislu Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 sastoji od sve tri generacije jer je riječ o životinjama koje se uzgajaju na području Češke Republike i koje se koriste za razmnožavanje.

7. Tužitelj je protiv presude Krajskog suda (Okružni sud) podnio žalbu u kasacijskom postupku Nejvyššem správnem soudu (Vrhovni upravni sud). Tužitelj je smatrao da je pravno stajalište Krajskog suda (Okružni sud) pogrešno u pogledu toga da se rasplodni fond sastoji od određenih primjeraka, njihovih roditelja i djedova i baka jer je riječ o životinjama koje se uzgajaju u Češkoj Republici i koje se koriste za razmnožavanje. Sud je na temelju toga utvrdio da upravna tijela imaju pravo zahtijevati dokaz o podrijetlu djeda i bake. Tužitelj smatra da mu se takvim tumačenjem nameće neproporcionalni teret dokaza. Međutim, ono je prije svega pogrešno jer rasplodni fond u smislu citirane uredbe znači sve životinje koje uzgaja tužitelj i koje se koriste za razmnožavanje (a ne njihove pretke iz drugih uzgoja, eventualno od drugih uzgajivača, a takvi preci su djedovi i bake). Tužitelj je to zaključio iz članka 1. točke 3. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 prema kojem „rasplodni fond” znači sve životinje koje se u uzgoju koriste za razmnožavanje”. Tužitelj smatra da se stoga uzgojem iz te definicije može smatrati bilo kakav uzgoj u Češkoj Republici, ali uvijek samo jedan konkretan. Sam tužitelj zakonito je nabavio roditeljski par, tako da dolazi do neproporcionalnog zadiranja u njegovo pravo vlasništva i opravdana očekivanja.

8. U svojim očitovanjima o žalbi u kasacijskom postupku tuženik je osporavao tužiteljeve zahtjeve u pogledu tumačenja pojma rasplodnog fonda. Upozorio je na tekst članka 54. točke 2. Uredbe Komisije (EZ) br. 865/2006 u kojem se koristi pojam „uspostavljanje” rasplodnog fonda u skladu sa zakonskim odredbama koje su bile na snazi u određeno vrijeme. Stoga se pojam uspostavljanja izričito odnosi na prošlost i jasno upućuje na početak uzgojne linije. Budući da su djed i baka papiga na koje se odnosi zahtjev tužitelja vrlo vjerojatno nezakonito nabavljeni, upravno tijelo nakon savjetovanja sa znanstvenim tijelom nije moglo biti uvjereno u zakonitost načina na koji je uspostavljen rasplodni fond. Osim toga, tuženik je naveo da je definicija fonda od sekundarne važnosti, a primarnu bi važnost trebalo pripisati načinu uspostavljanja fonda.

9. Što se tiče tereta dokaza, tuženik je upozorio i na opću zabranu trgovine tim životinjama. Stoga sve iznimke od te zabrane treba usko tumačiti. Vlasnik nije dužan dokazivati podrijetlo djedova i baka za potrebe uzgoja. Ta obveza nastaje

tek kada namjerava trgovati sljedećim generacijama. Za odobrenje izuzeća ključno je stajalište znanstvenog tijela koje u skladu s ustaljenom praksom ispituje podrijetlo djedova i baka i to je uobičajena praksa u Uniji. Drukčiji pristup koji zagovara tužitelj doveo bi do jednostavne legalizacije uzgoja uspostavljenih na temelju primjeraka uzetih iz divljine. Oni bi se lako mogli koristiti za uspostavu uzgoja životinja kojima bi se u budućim generacijama moglo trgovati bez prepreka. Što se tiče cilja Konvencije CITES, iako tuženik priznaje određene prednosti zakonitih uzgoja (zahvaljujući njima smanjuje se pritisak na uzimanje primjeraka iz divljine), mora biti riječ o uzgojima uspostavljenima u skladu sa zakonom. Kada je riječ o pravu vlasništva, tuženik je istaknuo da to nije primaran problem te da ne osporava zahtjev u pogledu zakonitog prava vlasništva djeda i bake ili papiga na koje se odnosi tužiteljev zahtjev. Sâmo pravo vlasništva tužitelja se ne mijenja, samo je ograničeno uvjetima.

[orig. str. 4.] **II. Mjerodavne odredbe prava Unije i nacionalne odredbe u ovom predmetu**

10. Temeljna načela zaštite okoliša u Uniji uređena su primarnim pravom. U članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije utvrđuje se da je politika Unije u području okoliša „usmjerena prema postizanju visokog stupnja zaštite, uzimajući u obzir raznolike prilike u različitim regijama Unije. Temelji se na **načelu opreznosti te na načelu preventivnog djelovanja, načelu da se šteta nanosena okolišu popravlja ponajprije na samom izvoru** te na načelu da „onečišćivač plaća”.

11. Međutim, pravo Unije preuzima načela o trgovini ugroženim vrstama iz Konvencije CITES. Osnovna načela Konvencije CITES prenesena su Uredbom Komisije br. 338/97 (u daljnjem tekstu: **Uredba o zaštiti divlje faune i flore**). U skladu s člankom 8. stavkom 1. te uredbe, zabranjuje se trgovina životinjama navedenima u Prilogu A (u skladu s člankom 3. stavkom 1. te uredbe, Prilog A odgovara Dodatku I. Konvenciji CITES). Te životinje su i papige vrste *Anodorhynchus*.

12. Međutim, ta zabrana nije apsolutna i može se odobriti izuzeće na temelju jednog od razloga navedenih u članku 8. stavku 3. Uredbe o zaštiti divlje faune i flore. U kontekstu postavljenih pitanja ključno je izuzeće predviđeno točkom (d) navedene odredbe:

„3. U skladu sa zahtjevima ostalog zakonodavstva Zajednice o očuvanju divlje faune i flore, može se odobriti izuzeće od zabrana iz stavka 1. tako da upravljačko tijelo države članice u kojoj se nalaze primjerci izdaje potvrdu za svaki pojedini slučaj ako su ti primjerci:

[...]

(d) primjerci životinjskih vrsta koji su rođeni i uzgojeni u zatočeništvu ili primjerci umjetno razmnoženih biljnih vrsta, ili su dijelovi ili derivati takvih [primjeraka] [...].”

13. Detaljniji uvjeti odobravanja tih izuzeća utvrđeni su Uredbom Komisije (EZ) br. 865/2006 o utvrđivanju detaljnih pravila o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 338/97 (u daljnjem tekstu: **Provedbena uredba**). Odobravanje izuzeća u skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe o zaštiti divlje faune i flore konkretizirano je u članku 59. stavku 2. Provedbene uredbe:

„2. Izuzeće za primjerke iz članka 8. stavka 3. točke (d) Uredbe (EZ) br. 338/97 odobrava se samo ako podnositelj zahtjeva pruži zadovoljavajuće dokaze nadležnom upravnom tijelu, koje se prije toga posavjetovalo s nadležnim znanstvenim tijelom, da su uvjeti iz članka 48. ove Uredbe ispunjeni i da su predmetni primjerci rođeni u zatočeništvu ili umjetno razmnoženi u skladu s člancima 54., 55. i 56. ove Uredbe”.

14. U kontekstu te odredbe, u ovom je slučaju relevantan prije svega članak 54. Provedbene uredbe (članak 48. sadržava samo opće odredbe u pogledu potvrde o izuzeću, člankom 55. nadležna se tijela ovlašćuju za utvrđivanje podrijetla primjeraka analizom tkiva, a članak 56. odnosi se na biljke), osobito članak 54. stavak 2. u pogledu kojeg češka upravna tijela smatraju da nisu bila uvjerena da su ispunjeni tamo opisani uvjeti:

„Članak 54.

Primjerci životinjskih vrsta rođeni i uzgojeni u zatočeništvu

Ne dovodeći u pitanje članak 55. smatra se da je primjerak neke životinjske vrste rođen i uzgojen u zatočeništvu samo ako se nadležno upravno tijelo, nakon što se posavjetuje s nadležnim znanstvenim tijelom predmetne države članice, uvjeri da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. da je primjerak potomak, ili da potječe od potomka koji je rođen ili dobiven na drugi način u kontroliranom okolišu:

(a) od roditelja koji su se parili ili su njihovi gameti na drugi način preneseni u kontroliranom okolišu, ako je razmnožavanje spolno;

(b) od roditelja koji su se nalazili u kontroliranom okolišu kada je razvoj potomka započeo, ako je razmnožavanje nesporno;

[orig. str. 5.] 2. da je rasplodni fond uspostavljen u skladu sa zakonskim odredbama koje su se na njega odnosile u vrijeme nabave i na način koji ne šteti opstanku predmetne vrste u divljini;

3. da se rasplodni fond održava bez unošenja primjeraka iz divljine, osim povremenog dodavanja novih životinja, jaja ili gameta fondu, u skladu s važećim zakonskim odredbama i na način koji ne šteti opstanku predmetnih vrsta u divljini, isključivo radi postizanja jednoga ili više od sljedećih ciljeva:

(a) da se spriječi ili ublaži štetno parenje životinja u bliskom srodstvu, s tim da se opseg povećanja fonda utvrđuje sukladno potrebi za novim genetskim materijalom;

(b) da se zbrinu konfiscirane životinje u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 338/97;

(c) iznimno, da se koriste kao rasplodni fond;

4. da su primjerci iz rasplodnog fonda stvorili drugu ili neku kasniju generaciju potomaka (F2, F3 i tako dalje) u kontroliranom okolišu, ili se njime gospodari na način koji se dokazao kao uspješan za pouzdano dobivanje potomaka druge generacije u kontroliranom okolišu”.

15. Definiciju rasplodnog fonda sadržava članak 1. točka 3. Provedbene uredbe: „rasplodni fond’ znači sve životinje koje se u uzgoju koriste za razmnožavanje”.

16. Nacionalno zakonodavstvo primjenjuje se ograničeno u predmetu i njime se prije svega utvrđuju upravna tijela koja primjenjuju prethodno navedeno pravo Unije. Ta su tijela utvrđena Zakonom č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy (Zakon br. 100/2004 o trgovini ugroženim vrstama). U skladu s člankom 3. stavkom 3. tog zakona, Krajský úřad (Okružni ured, Češka Republika) ima ulogu upravnog tijela u pogledu odobravanja izuzeća od zabrane trgovine [ugroženim vrstama]. U skladu s člankom 27. tog zakona, ulogu znanstvenog tijela u smislu prethodno navedenih uredbi i Konvencije CITES u Češkoj Republici ima Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (Agencija za zaštitu prirode i krajobraza Češke Republike) koja je organizacijska jedinica države koju uspostavlja Ministerstvo životního prostředí (Ministarstvo okoliša). Stoga je Krajský úřad (Okružni ured) imao ulogu upravnog tijela opisanog u prethodnom dijelu i na temelju stajališta Agencije ochrany přírody a krajiny České republiky (Agencija za zaštitu prirode i krajobraza Češke Republike) donio je upravnu odluku u prvom stupnju. U skladu s općim pravilima češkog upravnog postupka, protiv te se upravne odluke može podnijeti žalba Ministerstvu životního prostředí (Ministarstvo okoliša) koje je postupalo kao upravno tijelo nadležno za žalbe i djelovalo u ime upravnih tijela pred upravnim sudovima.

III. Analiza prethodnih pitanja

17. Prilikom razmatranja žalbe u kasacijskom postupku Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud) utvrdio je da se predmet najprije odnosi na tumačenje prava Unije, ne postoji dosadašnja sudska praksa Suda u tom području i nije riječ o pitanju koje bi se moglo jasno riješiti primjenom kontekstualnog tumačenja prava Unije tako da ne postoje opravdane dvojbe u pogledu tog tumačenja (vidjeti presudu Suda Europske unije od 6. listopada 1982., CEEFIT, C-283/81, EU:C:1982:335). Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud) stoga je dužan Sudu uputiti prethodno pitanje u skladu s člankom 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

18. Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud) uvodno ističe da između sudionika [u postupku] nije bilo spora u pogledu problematičnog podrijetla generacije djeda i bake ni toga da je roditeljski par rođen 2000. u zatočeništvu u Češkoj Republici i da ga je tužitelj zakonito nabavio. Međutim, tuženik smatra da problematično podrijetlo djeda i bake „opterećuje” sljedeće generacije, a tužitelj smatra da je ta „stigma” uklonjena u trenutku preuzimanja [primjeraka] za njihov vlastiti uzgoj. S druge strane, tužitelj ne dovodi u pitanje pravnu ocjenu prema kojoj se na djeda i baku primjenjuje Konvencija CITES i s njom povezane odredbe, kao ni nepovoljne zaključke koji u pogledu djeda i bake proizlaze iz primjene tih odredbi. Međutim, tužitelj smatra da se ti zaključci ne mogu odnositi na njegove primjerke iz dva glavna razloga. Prvi od njih jest tumačenje pojma rasplodnog fonda koji, prema tužitelju, uključuje samo primjerke koji mu pripadaju te stoga upravna tijela uopće nisu trebala uzimati u obzir podrijetlo djeda i bake. Drugi razlog su opravdana očekivanja tužitelja. On je pravilno nabavio primjerke **[orig. str. 6.]** i sam u trenutku nabave papiga nije imao dvojbi u pogledu podrijetla djeda i bake jer su oni vraćeni tadašnjem vlasniku na temelju sudske odluke.

19. Tumačenje pojma rasplodnog fonda navelo je Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud) da uputi prvo prethodno pitanje. Tužiteljeva argumentacija temelji se na doslovnom tumačenju članka 1. točke 3. Provedbene uredbe prema kojem je riječ o svim primjercima koji se u uzgoju koriste za razmnožavanje. Međutim, tuženik ističe opću zabranu trgovine tim papigama i negativne učinke u obliku jednostavne legalizacije uzgoja uspostavljenih korištenjem sumnjivo nabavljenih primjeraka (dovoljno bi bilo da se „probije” granica prijenosom potomstva). Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud) smatra da je definicija rasplodnog fonda relativno jasna i u toj se fazi slaže sa stajalištem tužitelja. S druge strane, sud koji je uputio zahtjev ne precjenjuje važnost značenja definicije rasplodnog fonda (vidjeti u tom pogledu analizu ostalih prethodnih pitanja u nastavku). Pritom valja istaknuti strukturu pojedinačnih prethodnih pitanja. Ako Sud prihvati širu definiciju rasplodnog fonda i kao dio tog fonda uzme u obzir djeda i baku „sumnjivog” podrijetla, drugo pitanje više nije relevantno. Istodobno, takav odgovor ne umanjuje važnost trećeg pitanja. [...]

20. Međutim, ako Sud prihvati usko tumačenje pojma rasplodnog fonda i u područje primjene tog pojma ne uključi djeda i baku, potrebno je odgovoriti na drugo prethodno pitanje. Upravna su tijela na temelju stajališta znanstvenog tijela odbila odobriti tužitelju izuzeće pozivajući se pritom na članak 54. točku 2. Provedbene uredbe prema kojem treba ispitati „uspostavljanje” rasplodnog fonda. Tužitelj to uspostavljanje povezuje s nabavom primjeraka roditeljske generacije koja se dogodila u skladu sa zahtjevima iz članka 54. točke 2. Provedbene uredbe (u skladu sa zakonskim odredbama i na način koji ne šteti opstanku vrste u divljini). Tuženik ne osporava to da je tužitelj pravilno nabavio roditeljski par. Međutim, smatra da se pojam „uspostavljanje” treba odnositi na početak uzgojne linije.

21. Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud) ovdje ističe dvije mogućnosti tumačenja. S jedne strane, pojam „uspostavljanje” rasplodnog fonda može se tumačiti s obzirom na činjenicu da je povezan s ispitivanjem linije predaka papiga na koje se odnosi tužiteljov zahtjev. To bi tumačenje svakako moglo vrijediti i uz prihvaćanje složenijeg tumačenja jer sprečava jednostavnu legalizaciju „sumnjivih” uzgoja prijenosom (na primjer lažnim), odnosno situacije u kojoj bi uzgajivač prenio primjerke drugoj osobi koja bi razmnožavala sljedeće generacije (stvarno ili bi jednostavno djelovala kao „prividni” vlasnik) i tako bi se uklonila „stigma” podrijetla tih primjeraka. Međutim, s druge strane, takvo tumačenje može biti protivno sadašnjem pravnom uređenju. Trenutačno se u Uniji bez dobivanja izuzeća ne mogu pravilno nabaviti primjerci životinja koji su navedeni u Prilogu A Uredbi o zaštiti divlje faune i flore. Stoga „lažni” prijenos nije moguć u Uniji jer se u tom slučaju ne bi odobrilo izuzeće. Ispitivanje početka uzgojne linije stoga nema praktičnu važnost u Uniji, a sa sustavnog stajališta treba se složiti s tumačenjem koje povezuje „uspostavljanje” rasplodnog fonda isključivo s konkretnim uzgojem. Takav bi pristup nedvojbeno pomogao u rješavanju neuobičajenih situacija kao što je ona u ovom predmetu. Tužitelj je zakonito nabavio papige u razdoblju prije pristupanja Češke Republike Uniji kada nije bilo potrebe za dobivanjem izuzeća za stjecanje primjeraka na nacionalnom području i tako stekao opravdano očekivanje koje bi bilo povrijeđeno drukčijim tumačenjem. Osim toga, ako se prihvati prvi rezultat tumačenja, trebalo bi razmotriti i to kako daleko u prošlost treba ispitivati uspostavljanje uzgoja, što vlasnicima zaštićenih životinja može naložiti čak i nerealne zahtjeve. Međutim, u ovom predmetu riječ je o situaciji u kojoj se vjerojatno nezakonita nabava para djeda i bake dogodila više od 20 godina prije rođenja jedinki koje se ocjenjuju, a sljedeći parovi djeda i bake i roditelja zakonito su posjedovani.

22. Treće prethodno pitanje odnosi se na to mogu li se ispitivati eventualne pojedinačne okolnosti i, ako je tako, koje. Tužitelj i upravna tijela slažu se u pogledu toga da se u predmetu nije dogodilo „lažno” preuzimanje [primjeraka] i da je nabava roditeljskog para u 2000. bila zakonita. U tom kontekstu valja podsjetiti da, iako je u to vrijeme u Češkoj Republici na snazi bila Konvencija CITES [orig. str. 7.] koja je u nacionalno pravo prenesena Zakonom č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhu (Zakon br. 16/1997 o uvjetima uvoza i izvoza ugroženih vrsta), tim se zakonom nije zahtijevalo izdavanje potvrda u skladu s Konvencijom CITES u slučaju nacionalnih prijenosa [primjeraka]. U tom je slučaju postojala „samo” službena kontrola primjeraka i njihova registracija. Taj je nacionalni propis bio u skladu s Konvencijom CITES čiji je cilj prije svega regulirati međunarodnu trgovinu. Međutim, člankom XIV. Konvencije CITES omogućuje se njezinim strankama da donesu strože odredbe, a primjer toga su stroža pravila u Uniji kojima se zahtijeva izdavanje potvrde čak i u slučaju prijenosa u okviru Unije i određene države članice. Međutim, to je uređenje na snazi u Češkoj Republici od ulaska u Uniju 1. svibnja 2004., a roditeljski par je nabavljen 2000.

23. Stoga je od 2000. tužitelj mogao opravdano očekivati da će moći trgovati eventualnim potomstvom barem u Češkoj Republici, ali zasigurno i na

međunarodnoj razini (tadašnji pristup ureda nije doveo do dvojbi u pogledu mogućeg odobravanja izuzeća u skladu s Konvencijom CITES za to potomstvo). Ključna je i okolnost da su djed i baka vraćeni tadašnjem vlasniku 1996. na temelju odluke upravnog suda. Osim toga, tužitelj ističe da njegov uzgoj pozitivno utječe na divljinu. Smatra da bi prodaja na tržištu primjeraka uzgojenih u zatočeništvu smanjila potražnju za nezakonitom nabavom primjeraka uhvaćenih na slobodi. Međutim, tužitelj smatra da se tomu protivi opća zabrana trgovine životinjama koje pripadaju navedenoj vrsti koja proizlazi iz članka 8. stavka 1. Uredbe o zaštiti divlje faune i flore, a time i potreba za uskim tumačenjem odredbi o izuzećima kao iznimkama.

24. U slučaju da se izuzeće ne odobri, u obzir valja uzeti i zaštitu prava vlasništva u skladu s člankom 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Naime, od prava obuhvaćenih pravom vlasništva tužitelju praktički ostaje samo pravo na posjedovanje papiga. Može posjedovati i njihove potomke, ali ne može njima zakonito raspolagati. U konačnici, tužitelj i upravna tijela slažu se u pogledu tih strogih pravnih učinaka neodobravanja izuzeća. Međutim, tužitelj smatra da su ti učinci prestrogi s obzirom na prethodno navedene posebne okolnosti i smatra da treba uzeti u obzir te okolnosti, kao i činjenicu da bi „stavljanje na tržište” njegovih papiga dovelo do smanjenja potražnje za papigama koje potječu iz divljine. Međutim, tuženik smatra da strogi učinci propisa u odnosu na tužitelja predstavljaju učinak pravilnog funkcioniranja odgovarajućih odredbi.

[...]